

JAARVERSLAG 2019-2020

VAN DE STICHTING TALMOED NL

PARAAF DATUM: Ureterp, 22 december 2019 en 22 december 2020

OPGESTELD: februari 2020 en december 2020

Begrippenlijst en afkortingen

Aggada	Vertellende stof in de Talmoed
Berachot	Tractaat in de Talmoed. Vertaling: Zegenspreuken.
Halacha	Aanwijzing tot handelen in de Talmoed
Rashi	Afkorting van Rabbi Salomo ben Jitzchaq; Bijbel en Talmoed uitlegger geleerde
Sanhedrin	Tractaat in de Talmoed. Grieks voor gerechtshof. Hebreeuws <i>Beet Din</i> .
Talmoed	Verwijst naar de Babylonische Talmoed
Tractaat	Een deel of boek van de Talmoed. Een tractaat cirkelt rond een onderwerp, bijvoorbeeld 'Zegenspreuken'. De vijf boeken van Mozes ontvouwen een verhaallijn met voorschriften tot handelen
Vasten	Tractaat in de Talmoed. Hebreeuws <i>Taänit</i> .

Inhoud

1. Inleiding

- 1.1 Inleiding dr Jak Verwaal
- 1.2 Stichting Talmoed NL
- 1.3 Overzicht 2018
- 1.4 Hoe besteedt de stichting donaties

2. Stichting Talmoed NL

- 2.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm
- 2.2 Omschrijving van de doelstelling
- 2.3 Juridische structuur
- 2.4 Samenstelling bestuur
- 2.5 Taak en werkwijze Bestuur
- 2.6 Bezoldiging en Vergoedingsbeleid
- 2.7 Wijze benoeming en zittingsduur Bestuur
- 2.8 Relevante nevenfuncties bestuursleden
- 2.9 Erkenning ANBI

3. Financieel Jaarverslag

- 3.1 Inleiding

4. Vertaling van de Talmoed

1. Inleiding

1.1 In de maand juni 2016 is de stichting Talmoed NL heropgericht. In 2017 is het nieuwe bestuur echt aan de slag gegaan. Nu dit derde jaarverslag van de heropgerichte stichting verschijnt, besef ik als voorzitter van de Stichting dat onze opgave bijzonder groot is. De Talmoed zelf is al een omvangrijk boekwerk, het plan om hiervan een vertaling te maken voor het Nederlandse taalgebied is al even groots. Wie zich een doel stelt, moet zich bewust worden van de redenen waarom dit doel nastrevenswaardig is. Dan zijn de eventuele hobbels of moeilijkheden op weg naar het doel te overwinnen. Welke redenen zijn er voor ons om aan dit vertaalproject nu te werken?

Vele redenen kunnen een rol spelen. Er zijn redenen van persoonlijke aard. Gevoelens van verbondenheid met en loyaliteit aan deze gestalte van het Jodendom kunnen van het allergrootste belang zijn en een mens de sterkste motivatie verlenen. Deze persoonlijke redenen zijn veelal van doorslaggevend belang. Bij gelegenheid zullen de vertaler en de bestuursleden een beroep doen op deze persoonlijke motieven om hun werk voort te zetten.

Er zijn eveneens redenen te vinden van culturele of maatschappelijke aard. De Talmoed is van eminent cultureel belang. Het immense boekwerk is als een belangrijk literair erfgoed te beschouwen. De Talmoed maakt deel uit van de erflaters van onze beschaving, hoezeer ook deze erfenis voor de meeste mensen en zelfs geleerden ontoegankelijk is. Met enige goede wil is de Talmoed ook van betekenis voor actuele maatschappelijke vraagstukken, zoals de verhouding tussen democratie, rechtsstaat en religie. De debatten in de Talmoed op dit gebied zijn uiterst actueel!

Nu wil ik vooral wijzen op een paradoxale reden. Want vele malen is geprobeerd de Talmoed het zwijgen op te leggen, ja zelfs volledig te vernietigen. Als voorbeeld mag worden genoemd de brandstapel van Parijs in 1242. Koning Lodewijk 9 van Frankrijk gaf de opdracht alle exemplaren van de Talmoed te verzamelen, naar Parijs te brengen en al deze exemplaren te verbranden op de brandstapel. Het is de koning bijna gelukt, slechts een enkel exemplaar, zoals handschrift Muenchen) van de Talmoed overleefde. Ook het nazisme heeft geprobeerd de Talmoedstudie uit te roeien. Helaas tot en met vandaag de dag wordt de Talmoed verdacht gemaakt. En nu staat de Stichting voor de opgave om de Talmoed uit te geven, een vertaling te bezorgen en de levendige bestudering ervan te stimuleren. Dit motief uit het tegendeel kan bijzonder krachtig en hoopvol zijn.

Dan komt ook een ander essentieel motief in beeld, dat ons zal motiveren. De vertaling van de Talmoed zal studiegroepen stimuleren om deze unieke bron te gaan leren. Velen in de Joodse gemeenschap die nu nog 'veraf' zijn, zullen betrokken raken en weer meedoen.

1.1 Stichting Talmoed NL

De Stichting Talmoed NL is opgericht door Jacob de Leeuwe in 2011. In samenwerking Jan de Vlieger van uitgeverij Skandelon is het plan opgevat om de Talmoed in het Nederlands te vertalen. Hoewel de Stichting officieel van

start ging, is Jacob de Leeuwe vooral enthousiast aan het vertaalwerk begonnen. De delen 'Zegenspreuken' en 'Vasten' zijn vertaald en in proefvorm gepubliceerd. 'Sanhedrin' moet het volgende tractaat worden dat zal worden vertaald. Het ondersteunende werk van de Stichting moet nog van de grond komen. Tevens is het mogelijk met de vertaling naar een academisch nivo te streven, de toelichting van Rasji te vertalen en het geheel van verklarende noten te voorzien. Een volledig vernieuwde uitgave zal zo vorm krijgen.

1.2 Overzicht 2019-2020

In 2018 is het plan opgevat de vertaling van de Talmoed door Jacob de Leeuwe zowel inhoudelijk als financieel te ondersteunen. Hiertoe is besloten de reeds eerder bestaande Stichting Talmoed NL, opgericht in 2011, op nieuwe leest te schoeien. Hiertoe bleek een statutenwijziging noodzakelijk, die 7 maart 2017 heeft plaats gevonden bij notaris mr. D.P. Postma te Leeuwarden. Het stichtingsbestuur is in 2019 6 maal en in 2020 twee maal bijeen geweest. Vanaf maart 2020 is door de Corona crisis wel via video-verbinding vergaderd. Twee vragen keerden steeds terug op de agenda. Wat gaat Jacob de Leeuwe nog meer vertalen, naast Mishna en Gemara? Rasji? Nog meer? En ten tweede, op welke wijze wordt hij ondersteund met het Nederlands en met het rabbinale en academische nivo? De stichting kon zowel op het ene als het andere uitdaging een doel formuleren. Zie § 4. Bovenal is veel tijd besteed aan de fondsenwerving.

In 2019 mocht de stichting een eerste grote donatie ontvangen van de stichting Levi Lassen te Den Haag. In de staat van baten en lasten vindt de lezer daarvan de neerslag. Daarnaast ontvangt de Stichting Talmoed NL het verzoek van particulieren om een 'naamswijding' op te nemen in de eerste uitgave. Daarmee wordt bedoeld dat de naam van een persoon of familie vermeld wordt in de uitgave. De uitgave wordt vervolgens met een bedrag door de persoon of familie ondersteund.

Daarbij is een uitgebreide correspondentie op gang gekomen met de stichting Maror te Amsterdam (collectieve Maror-gelden). Deze stichting eist een nauwkeurige begroting die precies achteraf te verantwoorden is. Zo leert de stichting veel in het aanvragen van subsidies. Tevens wordt intensief samengewerkt met Albert Ronhaar van uitgeverij Skandalon. Zijn deskundige inbreng geeft de stichting het vertrouwen dat de uitgave van tractaat Sandedrien I en II van de Bab. Talmoed kan slagen.

Helaas moest Lenny van der Linden - onze secretaris - terug treden wegens gezondheidsklachten. Het zoeken naar een nieuwe secretaris wordt acuut! PR. Reclame en PR zullen bij verschijnen van het eerste deel van Sanhedrien belangrijk zijn. Na overleg met Albert Ronhaar werken we toe naar een studiedag met boekpresentatie. In de aanloop naar deze studiedag en boekpresentatie in 2021 zal Jacob artikelen gaan schrijven voor verschillende tijdschriften en periodieken. Een eerste artikel is al verschenen in het blad Israel en de Kerk. Tevens merkt Jacob - en de voorzitter ook op een studiedag in Friesland - dat er voldoende belangstelling is voor lezingen en lernavonden.

Daarbij is in november 2020 om samenwerking verzocht door het Joods seminarium. De stichting zal deze samenwerking verder gestalte geven in

2021. Ook de lezingen van Jacob via zoom.us tijdens de corona-crisis hebben veel belangstelling.
Al met al boekt de stichting – zo omziende in dit jaarverslag – behoorlijke vooruitgang.

1.3 Hoe besteedt de stichting donaties?

Met donaties wordt het mogelijk de kosten te dekken die samenhangen met professionele redactie, vormgeving en uitgave van de Talmoed in het Nederlands. Donateurs zullen door middel van rekening en verantwoording in het jaarverslag op de hoogte worden gehouden van de voortgang van het vertaalwerk.

2. Stichting Talmoed NL

2.1 De Stichting Talmoed NL is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 52048993. De statutaire naam van de stichting luidt: “Stichting Talmoed NL” en is statutair gevestigd in Amsterdam. De rechtsvorm is een stichting.

2.2 Omschrijving en Doelstelling

De Stichting heeft ten doel:

- a. de vertaling van de Talmoed uit de brontalen naar het Nederlands, zoals deze onder andere zichtbaar is in de reeds uitgegeven serie ‘Sefer Matnat Jaäkov” te bevorderen en te stimuleren waarbij deze voor het Nederlandse publiek zo breed en zo laagdrempelig mogelijk toegankelijk wordt gemaakt. Want het gedachtegoed uit de Talmoed is nog nimmer in het Nederlands vertaald noch verklaard, terwijl dit gedachtegoed een aanzienlijke bijdrage heeft geleverd aan de Joods-Nederlandse samenleving. In deze zin zal de Stichting het vertaalproject van de Talmoed, waarvoor Jacob de Leeuwe het initiatief heeft genomen, bevorderen en stimuleren voor het Nederlandse publiek.
- b. het bevorderen van de bestudering van de Talmoed; het toegankelijk maken van de Talmoed via media als internet. De bestudering van de Talmoed interactief maken.
- c. ondersteunen en stimuleren van een leerstoel op een der Nederlandse universiteiten, waarbij de leerstoel ook tot opdracht heeft de vertaling van de Talmoed en de verklaring, zoals die door onder andere rabbijnen wordt gegeven, te stimuleren te ondersteunen in substantiële zin.
- d. het verrichten van alle verdere handelingen die met het voorstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn, waaronder het financieel ondersteunen van de vertaler, de redactiecommissie, het faciliteren van het zetwerk en het drukwerk, evenals de publiciteit om de vertaalde delen onder de aandacht te brengen.

2.3 Juridische structuur

De Stichting Talmoed NL is een zelfstandige opererende stichting gevestigd in Amsterdam.

2.4 Samenstelling Bestuur

Het bestuur bestaat uit de volgende leden:

Voorzitter: de heer dr J.H. Verwaal

Secretaris: vacant

Penningmeester: de heer drs H. De Jong

2.5 Taak en werkwijze van het bestuur

Het bestuur komt minimaal eenmaal per samen voor een bestuursvergadering. Hierin worden de resultaten van het afgelopen jaar besproken en geëvalueerd, de activiteiten voor het nieuwe jaar vastgesteld en de begroting voor het nieuwe jaar opgesteld.

2.6 Bezoldiging en vergoeding

De leden van het bestuur van de stichting ontvangen voor hun werkzaamheden als bestuursleden geen bezoldiging of vergoeding.

2.7 Wijze van benoeming en zittingsduur van het bestuur

Het bestuur van de stichting bestaat uit een door het bestuur vast te stellen aantal van tenminste drie en ten hoogste zeven bestuurders. De bestuurders worden benoemd en geschorst door het bestuur. De bestuurders worden benoemd voor onbepaalde tijd.

2.8 Relevante nevenfuncties bestuursleden

De voorzitter, dhr J.H. Verwaal is werkzaam als predikant binnen de Protestantse Kerk van Nederland.

De penningmeester, dhr Hugo de Jong, is principal consultant en mede-eigenaar van Qolor B.V. te Delft.

2.9 Erkenning ANBI

De stichting heeft van de Belastingdienst te Den Bosch erkenning ontvangen als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) in mei 2017. Nu vallen giften, schenkingen en nalatenschappen van particulieren onder een gunstig fiscaal regime.

3. Financieel Jaarverslag

In een aparte paragraaf wordt het financieel jaarverslag gepubliceerd. In overleg met de fiscaal juristen van Houtekamer en Noordzij te Rotterdam wordt gezocht naar een passende accountantsverklaring over de jaarrekening, nadat subsidies, giften, legaten of sponsorgelden van derden worden ontvangen. In de statuten heeft de stichting zichzelf deze opgave gesteld. In het bijzonder wordt deze opdracht tot een accountantsverklaring urgent in het geval de stichting Maror of een andere stichting als Levi Lassen onze stichting van ondersteunende en stimulerende gelden voorziet.

Het overleg heeft geresulteerd in een afspraak met Van Harberden BV (www.vanharberden.nl), Landjuweel 12, 39095 PG, Accountants en Adviseurs te Veenendaal. Dit bureau zal ingaande de subsidies van Maror of Levi Lassen een BEOORDELINGSVERKLARING afgeven voor € 1000,- per boekjaar. Daarmee heeft de stichting een deskundige en betrouwbare controle over het gevoerde financiële beleid.

4. Vertaling van de Talmoed

In 2017 is met de vertaler Jacob de Leeuwe overleg gevoerd hoe tractaat Sanhedrin te vertalen. Uiteindelijk heeft de Stichting besloten om met dit tractaat ook de verklaring van de middeleeuwse geleerde Rasji te vertalen. De verklaringen van Rasji zijn onontbeerlijk bij het begrijpen van de Talmoedische discussies. Daarnaast wil de vertaler ook zelf nog verklarende noten toevoegen aan de vertaalde tekst. Op deze wijze ontstaat een unieke samenstelling van tekstitgave, vertaling, vertaling van de notities van Rasji en van verklarende noten van Jacob de Leeuwe. Deze werkwijze geeft al aan de Talmoed een uitzonderlijk compacte tekstoverlevering bezit. Dit kan worden verklaard uit het feit dat de tekst van de Talmoed een neerslag is van mondelinge discussies tussen rechters en leermeesters, evenals aantekeningen van leermeesters als basis voor lesstof aan leerlingen. Jacob de Leeuwe heeft ondersteuning gevonden voor zijn ambitieuze en unieke aanpak in een leescommissie met een Neerlandicus en een deskundige redactiecommissie. Zo hoopt de Stichting aan een uniek project concreet gestalte te geven. De Talmoed is in dat opzicht een bijzondere uitdaging. De werkzaamheden voor hem stapelen zich op. De stichting wil zijn werkzaamheden meer structureren. Tevens wordt hulp gezocht in het intensieve vertaalwerk.
(dr. J.H. Verwaal, voorzitter).